

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ТА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Державної наукової
установи «Інститут екологічного
відновлення та розвитку України»
Олександр БОНДАР
«07» серпня 2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
у Державній науковій установі
«Інститут екологічного відновлення та розвитку України»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради
Державної наукової установи
«Інститут екологічного відновлення та
розвитку України»
Протокол № 5-26 від «07» серпня 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає основні засади та процедури організації підготовки здобувачів ступеня доктора філософії в Державній науковій установі «Інститут екологічного відновлення та розвитку України» (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблено відповідно до законодавства України у сфері освіти і науки, постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для третього (освітньо-наукового) рівня, Статуту ДНУ «ІЕВ» та інших нормативних і локальних документів Інституту.

1.3. Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі ДНУ «ІЕВ» за відповідними освітньо-науковими програмами.

1.4. Підготовка здобувачів за спеціальністю 101 «Екологія» здійснюється за освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та спрямована на формування здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, проводити самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність.

1.5. Підготовка здобувача включає освітню та наукову складові, взаємопов'язані з індивідуальною освітньо-науковою траєкторією та тематикою дисертаційного дослідження.

1.6. Учасниками процесу підготовки є здобувачі, наукові керівники, науково-педагогічні та наукові працівники, гарант освітньо-наукової програми, працівники структурних підрозділів, що забезпечують організацію підготовки, та інші особи відповідно до їхніх повноважень.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ

2.1. Організацію підготовки здобувачів ступеня доктора філософії здійснює Інститут відповідно до затвердженої освітньо-наукової програми, навчального плану та індивідуальних планів здобувачів.

2.2. Для кожного здобувача формуються:

- індивідуальний навчальний план;
- індивідуальний план наукової роботи;
- тема дисертаційного дослідження;
- інформація про наукового керівника.

2.3. Індивідуальні плани визначають послідовність виконання освітньої та наукової складових підготовки, їх зміст, строки та очікувані результати.

2.4. Освітня складова реалізується відповідно до ОНП та навчального плану. Здобувач має право формувати індивідуальну освітньо-наукову траєкторію, зокрема шляхом вибору вибіркових освітніх компонентів відповідно до встановленого Інститутом порядку.

2.5. Наукова складова передбачає виконання індивідуального плану наукової роботи, проведення дисертаційного дослідження, оприлюднення та представлення його результатів, підготовку дисертації та виконання інших вимог, визначених законодавством та ОНП.

3. ПРИЗНАЧЕННЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

3.1. Наукове керівництво є складовою організації підготовки здобувача та спрямоване на забезпечення методологічної, наукової та організаційної підтримки дисертаційного дослідження.

3.2. Науковий керівник призначається з числа наукових або науково-педагогічних працівників Інституту, які мають відповідну наукову кваліфікацію та досвід дослідницької діяльності.

3.3. Під час визначення кандидатури наукового керівника враховуються:

- наукові інтереси здобувача;
- запропонована тематика дисертаційного дослідження;
- науковий профіль кандидата у наукові керівники;
- наукові публікації за відповідною тематикою;
- досвід виконання науково-дослідних робіт та проєктів;
- професійний і дослідницький досвід;
- можливість забезпечення методологічного та наукового консультування за тематикою дисертації;
- дотримання встановлених нормативів щодо кількості здобувачів, якими може здійснюватися наукове керівництво.

3.4. Кандидатура наукового керівника погоджується із здобувачем з урахуванням його наукових інтересів та тематики дисертаційного дослідження.

3.5. Пропозиції щодо кандидатури наукового керівника розглядаються у встановленому Інститутом порядку та подаються на затвердження Вченої ради.

3.6. Науковий керівник призначається рішенням Вченої ради Інституту та затверджується наказом директора, якщо інше не встановлено законодавством або локальними нормативними документами Інституту.

3.7. У разі зміни тематики дисертаційного дослідження проводиться повторна оцінка відповідності наукового керівника оновленим тематичі.

3.8. У разі виникнення обставин, що унеможливають належне наукове керівництво, за обґрунтованою заявою здобувача або наукового керівника може розглядатися питання про зміну наукового керівника відповідно до встановленої процедури.

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

4.1. Науковий керівник:

- консультує здобувача щодо визначення наукової проблеми, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження;
- сприяє обґрунтуванню методології та вибору методів дослідження;
- бере участь у формуванні та коригуванні індивідуального плану наукової роботи;
- здійснює наукове консультування під час проведення досліджень;
- аналізує результати дослідження та надає рекомендації щодо їх інтерпретації;
- консультує щодо підготовки наукових публікацій, доповідей і дисертацій;
- здійснює контроль виконання індивідуального плану наукової роботи;
- бере участь у щорічній атестації здобувача;
- сприяє дотриманню принципів академічної доброчесності та дослідницької етики.

4.2. Науковий керівник має право:

- отримувати інформацію про результати освітньої та наукової діяльності здобувача;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення індивідуального плану;
- порушувати питання щодо зміни теми дисертаційного дослідження або наукового керівництва у випадках, передбачених законодавством і локальними документами.

5. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

5.1. Тема дисертаційного дослідження формується з урахуванням наукових інтересів здобувача, актуальних проблем відповідної галузі науки, наукових напрямів Інституту та наукового профілю керівника.

5.2. Для спеціальності 101 «Екологія» тематика дисертацій має відповідати предметній області спеціальності та бути спрямованою на розв'язання актуальних теоретичних та/або прикладних проблем екології.

5.3. Під час обговорення теми враховуються:

- актуальність наукової проблеми;
- наукова новизна та дослідницький потенціал;
- відповідність спеціальності 101 «Екологія»;
- відповідність науковому профілю керівника;
- методологічна забезпеченість дослідження;
- можливість отримання необхідних даних та проведення досліджень;
- відповідність теми науковим напрямам та дослідницьким можливостям Інституту.

5.4. Запропонована тема дисертаційного дослідження обговорюється за участю здобувача та наукового керівника, після чого подається на розгляд уповноваженого структурного підрозділу.

5.5. Тема дисертаційного дослідження затверджується Вченою радою Інституту у встановленому порядку.

5.6. Зміна або уточнення теми дисертаційного дослідження здійснюється за мотивованим поданням здобувача та/або наукового керівника з дотриманням процедури, визначеної цим Положенням.

6. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВОЇ РОБОТИ

6.1. Індивідуальний план наукової роботи визначає зміст, послідовність, строки та обсяг основних етапів і завдань наукової роботи здобувача.

6.2. Індивідуальний план наукової роботи формується здобувачем за участю наукового керівника та затверджується у встановленому Інститутом порядку.

6.3. План передбачає, зокрема:

- обґрунтування теми та завдань дисертаційного дослідження;
- аналіз наукових джерел;
- вибір та обґрунтування методології і методів;
- планування та проведення досліджень;
- опрацювання й аналіз отриманих результатів;
- підготовку наукових публікацій;
- представлення результатів науковій спільноті;

- підготовку окремих розділів та завершеної дисертаційної роботи.
- 6.4. Індивідуальний план наукової роботи може уточнюватися відповідно до результатів дослідження та обґрунтованих змін його методології або завдань.

7. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ

- 7.1. Освітня складова реалізується відповідно до чинної ОНП, навчального плану та індивідуального навчального плану здобувача.
- 7.2. За ОНП «Екологія» освітня складова становить 40 кредитів ЄКТС та включає обов'язкові і вибіркові освітні компоненти.
- 7.3. Обов'язкові компоненти забезпечують формування загальнонаукових, методологічних, професійних, іншомовних та педагогічних компетентностей.
- 7.4. Вибіркові компоненти обираються здобувачем відповідно до його наукових інтересів та тематики дисертаційного дослідження згідно з установленою в Інституті процедурою.
- 7.5. Результати навчання за освітньою складовою оцінюються відповідно до Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

8. ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА

- 8.1. Підготовка до науково-педагогічної діяльності здійснюється відповідно до ОНП та передбачає опанування відповідних освітніх компонентів і проходження асистентської педагогічної практики.
- 8.2. Здобувачі набувають умінь планувати, організовувати та проводити навчальні заняття, розробляти навчально-методичні матеріали, здійснювати оцінювання результатів навчання та застосовувати сучасні освітні технології.
- 8.3. Результати педагогічної практики оцінюються відповідно до затвердженої програми практики.

9. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ

- 9.1. Оцінювання результатів освітньої та наукової діяльності здобувача здійснюється систематично відповідно до ОНП, індивідуальних планів та локальних нормативних документів Інституту.
- 9.2. Щорічна атестація здобувача передбачає оцінювання виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи.
- 9.3. Під час атестації враховуються:
- виконання освітньої складової;
 - виконання завдань індивідуального плану наукової роботи;
 - результати досліджень;
 - наукові публікації та апробація результатів;
 - стан підготовки дисертаційної роботи;
 - виконання рекомендацій наукового керівника.
- 9.4. За результатами атестації приймається рішення про продовження підготовки здобувача та/або надаються рекомендації щодо подальшого виконання індивідуального плану.

10. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ДОСЛІДНИЦЬКА ЕТИКА

10.1. Усі учасники підготовки здобувачів зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, дослідницької етики та вимог щодо належного цитування і використання джерел.

10.2. Наукові тексти, дисертаційні матеріали та інші академічні роботи перевіряються відповідно до локального порядку перевірки академічних текстів.

10.3. У разі виявлення ознак порушення академічної доброчесності застосовуються процедури, визначені законодавством та локальними нормативними документами Інституту.

11. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ

11.1. Після завершення виконання ОНП та наукової складової здобувач здійснює підготовку дисертації відповідно до вимог законодавства.

11.2. Науковий керівник надає консультації щодо завершення дослідження, оформлення дисертації та підготовки матеріалів до її захисту.

11.3. Підготовка до захисту включає перевірку виконання індивідуального плану, оцінювання результатів наукової роботи, підготовку необхідних документів та проходження передбачених законодавством процедур.

11.4. Публічний захист дисертації здійснюється у разовій спеціалізованій вченій раді відповідно до вимог законодавства.

12. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ

12.1. Здобувачі мають право:

- на якісне освітнє та наукове забезпечення підготовки;
- на вибір освітніх компонентів відповідно до встановленого порядку;
- на участь у науковій діяльності Інституту;
- на отримання наукового консультування;
- на академічну мобільність відповідно до встановленого порядку;
- на безпечне та недискримінаційне освітнє і наукове середовище;
- на оскарження результатів оцінювання відповідно до встановленої процедури.

12.2. Здобувач зобов'язаний:

- виконувати ОНП та індивідуальні плани;
- своєчасно виконувати завдання освітньої та наукової складових;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- виконувати вимоги законодавства та локальних нормативних документів Інституту;
- систематично звітувати про результати наукової роботи;
- дотримуватися вимог охорони праці, безпеки та етики наукової діяльності.

13. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ ПІДГОТОВКИ

13.1. Організаційне забезпечення підготовки здобувачів здійснюється визначеним структурним підрозділом Інституту відповідно до його повноважень.

13.2. Документами, що забезпечують організацію підготовки, є:

- освітньо-наукова програма;
- навчальний план;

- індивідуальний навчальний план;
- індивідуальний план наукової роботи;
- рішення про призначення наукового керівника;
- рішення про затвердження теми дисертації;
- матеріали щорічної атестації;
- документи щодо виконання освітньої та наукової складових;
- документи щодо підготовки та захисту дисертації.

13.3. Документи зберігаються відповідно до вимог законодавства, номенклатури справ та локальних нормативних документів Інституту.

14. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

14.1. Це Положення набирає чинності з дня введення його в дію наказом директора ДНУ «ІЕВ».

14.2. Зміни та доповнення до Положення затверджуються в порядку, визначеному для його затвердження.

14.3. У разі зміни законодавства окремі положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству, до внесення відповідних змін.

14.4. Контроль за дотриманням цього Положення здійснюється відповідно до розподілу повноважень між посадовими особами та структурними підрозділами ДНУ «ІЕВ».